

Επαναπατρίστηκε η επιτύμβια στήλη του Επικράτη

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα](#)

Η αετωματική επιτύμβια στήλη, έργο αττικού εργαστηρίου του 4ου αι. π.Χ., είναι από λευκό λεπτόκοκκο πεντελικό μάρμαρο.

Στο Επιγραφικό Μουσείο παρουσιάστηκε σήμερα από την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού Λίνα Μενδώνη, επιτύμβια στήλη, η οποία είχε εντοπιστεί σε κατάλογο δημοπρασίας στο Ηνωμένο Βασίλειο και επαναπατρίστηκε, έπειτα από ενέργειες του ΥΠΠΟΑ και της αρμόδιας Διεύθυνσης Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών.

Όπως είπε η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού Λίνα Μενδώνη, «Το Υπουργείο Πολιτισμού, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, δίνει μεγάλη σημασία στον επαναπατρισμό κάθε πολιτιστικού αγαθού που συνδέεται αναπόσπαστα με την πατρίδα μας. Πρόκειται για μια πολιτική την οποία η Αρχαιολογική Υπηρεσία ακολουθεί σταθερά και συστηματικά, με προσήλωση στον επαναπατρισμό αρχαιοτήτων, η οποία έχει αποδώσει πολύ σημαντικά αποτελέσματα.

Δεν υπάρχει καθολικός κανόνας ο οποίος να ακολουθείται για όλες τις

περιπτώσεις επαναπατρισμού. Κάθε περίπτωση επιστροφής και επαναπατρισμού πολιτιστικού αγαθού είναι ξεχωριστή και αντιμετωπίζεται ad hoc. Κάθε αρχαίο έργο τέχνης, το οποίο βρίσκεται παρανόμως εκτός της Ελληνικής Επικράτειας πρέπει να εξετάζεται με τα εκάστοτε δεδομένα, τα οποία διαθέτει η Υπηρεσία. Στη συγκεκριμένη περίπτωση της επιτύμβιας στήλης, υπήρχε το τεκμηριωτικό υλικό και η στήλη επέστρεψε ακριβώς σε έναν χρόνο. Άλλες διεκδικήσεις, συχνά δεν έχουν αίσιο πέρας, ακριβώς γιατί δεν υπάρχουν τα απαραίτητα στοιχεία τα οποία τεκμηριώνουν την προέλευση και την παράνομη πράξη αυτή καθεαυτή. Κάθε περίπτωση προϋποθέτει ξεχωριστή αντιμετώπιση. Θέλω να ευχαριστήσω την Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών για τη συμβολή της σε όλους ανεξαιρέτως τους επαναπατρισμούς και εύχομαι την επόμενη χρονιά να έχουμε ακόμα περισσότερες επιστροφές πολιτιστικών αγαθών και επιτυχίες για το Υπουργείο και τις Υπηρεσίες του».

Όπως ανέφερε η προϊσταμένη της Διεύθυνσης Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών Βάσω Παπαγεωργίου, «Η μαρμάρινη ενεπίγραφη επιτύμβια στήλη του 4ου αι. π.Χ., η οποία απολήγει σε απλή τριγωνική αετωματική επίστεψη, είχε εντοπιστεί στον ηλεκτρονικό κατάλογο δημοπρασίας του Οίκου Christie's, που είχε προγραμματιστεί για τις 8 Δεκεμβρίου 2021. Κατά την διάρκεια ελέγχου της συγκεκριμένης δημοπρασίας από το αρμόδιο Τμήμα της ΔΤΠΠΑ, εντοπίστηκε από αρχαιολόγο του Τμήματος η στήλη και χαρακτηρίστηκε ως ύποπτη. Έπειτα από έλεγχο, διαπιστώθηκε ότι η επιτύμβια στήλη της δημοπρασίας ήταν προϊόν παράνομης διακίνησης από την Ελληνική Επικράτεια, καθώς ταυτίζεται με αντικείμενο που εμφανίζεται σε τρεις φωτογραφίες άμεσα συνδεδεμένες με αρχαιοκαπηλική δράση, από κατασχεθέν φωτογραφικό αρχείο (αρχείο Μπεκίνα) που είναι στην κατοχή της Υπηρεσίας από το 2006. Το σημαντικότερο στοιχείο όμως, καθοριστικό για την διεκδίκησή της με αξιώσεις ήταν το γεγονός ότι η ενεπίγραφη επιτύμβια στήλη περιλαμβάνεται στον κατάλογο των κινητών μνημείων για τα οποία με βάση Απόφαση του 2017 του Δ' Πενταμελούς Εφετείου Αθηνών, που κατέστη αμετάκλητη το 2020, ο έμπορος αρχαιοτήτων G.B. έχει κηρυχθεί ένοχος διότι τα ιδιοποιήθηκε παράνομα».

Κατόπιν πολύμηνων συζητήσεων μεταξύ των εκπροσώπων του Οίκου δημοπρασιών, που είχαν οριστεί και ως εκπρόσωποι των φερόμενων κατόχων, και της ελληνικής πλευράς που εκπροσωπήθηκε από την Αστυνομικό Σύνδεσμο της Ελληνικής Πρεσβείας στο Λονδίνο, κ. Ελισάβετ Τούφα, και με τη συνδρομή της Art and Antiques Unit της Μητροπολιτικής Αστυνομίας και βεβαίως τις οδηγίες του ΥΠΠΟΑ δια της ΔΤΠΠΑ, οι κάτοχοι της στήλης δέχτηκαν να την παραδώσουν στο Ελληνικό Δημόσιο οικειοθελώς.

Η αετωματική επιτύμβια στήλη, έργο αττικού εργαστηρίου του 4ου αι. π.Χ., είναι από λευκό λεπτόκοκκο πεντελικό μάρμαρο. Έχει ύψος 88 εκ. πλάτος 37-35 εκ. και πάχος 10 εκ. Επιστέφεται από ελεύθερο τριγωνικό αέτωμα που έφερε κάποτε ζωγραφιστή φυτική διακόσμηση. Οριζόντια γραπτή ταινία οριοθετούσε και τον κανόνα του αετώματος στη βάση της επίστεψης. Η μετάβαση από την επίστεψη στον κορμό της στήλης επιτυγχάνεται με ιωνικό κυμάτιο, που ήταν επίσης ζωγραφιστό.

Στον κορμό της δεσπόζει εντός ορθογώνιου διάχωρου ανάγλυφη λουτροφόρος-αμφορέας, οι λαβές της οποίας ολοκληρώνονται έξω από το διάχωρο της παράστασης. Οι λεπτομέρειες των λαβών θα αποδίδονταν επίσης με χρώμα. Πάνω από το αγγείο, στο ανώτερο μέρος του κορμού της στήλης και στο μέσο του πλάτους της, είναι χαραγμένο το όνομα του νεκρού: Έπικράτης. Ανάμεσα από τα γράμματα υπάρχουν ίχνη γραμμάτων παλαιότερης επιγραφής, που αποξέστηκε για να εξυπηρετήσει τη επαναχρησιμοποίηση του μνημείου.

Στην κοιλιά του αγγείου απεικονίζονται σε χαμηλό ανάγλυφο δύο μορφές στην τυπική για την ταφική εικονογραφία χειρονομία της δεξίωσης. Πατούν και οι δύο σε ρηχά λαξευμένη γραμμή εδάφους. Η γυναίκα που κάθεται σε κλισμό αριστερά της παράστασης δίνει το χέρι σε νεαρό αγένειο ιματιοφόρο άνδρα που στέκεται όρθιος μπροστά της. Ο άνδρας θα πρέπει σύμφωνα με την επιγραφή να ταυτιστεί με τον νεκρό Επικράτη.

Πηγή: naftemporiki.gr